

# Taalpost 1109

maandag 29 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- Van de honderd beste Belgische liedjes gekozen door luisteraars van Radio 1 (VRT) zijn er 36 Nederlandstalig, 47 Engelstalig, 8 Franstalig, 1 Portugeestalig en 7 meertalig.

(Bron: [radiovisie.eu](#))

- Creatieve jongeren uit Franstalig Canada vinden anglicismen cool.

(Bron: [montrealgazette.com](#))

- Er is discussie ontstaan over wat de nationale taal van het Kaukasisch Emiraat zou moeten zijn.

(Bron: [Georgian Daily](#))

## 2. Taaltip: e-mail aan een groep mensen

Als je een e-mail stuurt aan meerdere mensen, zet je de adressen dan in het aan-veld, het cc-veld of het bcc-veld?

Als de geadresseerden elkaar allemaal kennen, kunnen het aan-veld en het cc-veld gebruikt worden. Het is daarbij raadzaam om het cc-veld te reserveren voor mensen die wel kennis moeten nemen van de inhoud van de mail, maar niet hoeven te reageren of anderszins actie hoeven te ondernemen. Als een reactie wel gewenst is, kun je beter het aan-veld gebruiken. Als de geadresseerden elkaar niet allemaal kennen, kunnen de namen beter in het bcc-veld staan; de e-mailadressen zijn dan voor de andere geadresseerden niet zichtbaar. Een groot voordeel hiervan is dat e-mailadressen niet bij onbekenden terechtkomen. In het aan-veld komt je eigen e-mailadres, een algemeen bedrijfsadres of een speciaal no-reply-adres.

Meer tips over e-mailetiquette zijn te vinden in [Tekstvorm geregeld](#), een nieuwe uitgave van Onze Taal, die vrijdag verschijnt.

---

Volg Onze Taal ook op [LinkedIn](#) en [Twitter](#).

---

## 3. Extra: eerste dvd met kleuterversjes in Vlaamse Gebarentaal

Voor de eerste keer verschijnt er een dvd met gedichten die rechtstreeks gemaakt zijn in Vlaamse Gebarentaal (VGT). Gewoonlijk zijn zulke gedichten eerst geschreven in het Nederlands en dan vertaald. *Vijftien vingers en een hoofd* is gemaakt door Hilde Verhelst en

bevat vijftien gedichtjes voor kinderen tussen twee en acht jaar oud.  
De auteur heeft zelf VGT als moedertaal en gebaart de versjes voor de camera. U ziet haar aan het werk in filmpjes op de websites van de Federatie van Vlaamse DovenOrganisaties ([Fevlado](#)) en het Expertisecentrum Vlaamse Gebarentaal ([VGTC](#)).

---

*De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1108

vrijdag 26 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- Het onderwijs in het vak Fries in basisonderwijs en voortgezet onderwijs kan veel beter, zo blijkt uit het rapport 'Tusken winsk en wurklikheid' van de Inspectie van het Onderwijs.

(Bron: [Inspectie van het Onderwijs](#))

- Zodra Kroatië wordt opgenomen in de EU, wordt het Kroatisch de vierentwintigste taal van de Europese Unie.

(Bron: [EUObserver](#))

- De Italiaanse taalkundige Roberta D'Alessandro is toegetreden tot de prestigieuze Nederlandse Jonge Akademie.

(Bron: [Mare](#))

## 2. Website van de maand: DWVDNT

Om haar dertigjarig bestaan te vieren, heeft de Nederlandse Taalunie een hippe website voor jongeren laten bouwen over het Nederlands: [DWVDNT](#) (dit staat voor 'De wereld van de Nederlandse taal'). In een interface die enigszins doet denken aan een computerspel, reist de bezoeker door een grote stad waarin hij informatie kan vinden over onder andere Nederlandse dialecten, Nederlandse woorden en de geschiedenis van het Nederlands. Er wordt veel gewerkt met videofilmmpjes en audiofragmenten, maar er is ook geschreven informatie te vinden.

---

**Op zoek naar een decembercadeau? Geef iemand een [abonnement op Onze Taal](#) of een [taalboek](#).**

---

## 3. Extra: Noam Chomsky over het Hebreeuws

In een interview met het Joods-Amerikaanse tijdschrift [Tablet](#) vertelt [Noam Chomsky](#) (1928), de beroemdste taalwetenschapper ter wereld, welke talen hij als kind sprak. Zijn ouders waren uit Oost-Europa naar Amerika geëmigreerd; zijn vader was leraar Hebreeuws: "Mijn ouders spraken nooit een woord Jiddisch, dat hun moedertaal was. Je moet weten dat er toen, in de jaren dertig, een ware cultuurstrijd aan de gang was, tussen het Jiddisch en het Hebreeuws. Dus hoorden we nooit een woord Jiddisch. Het Hebreeuws was de taal voor ons. (...) Ik kan me nog vrienden van mijn vader en moeder herinneren, een stel vrouwen, die altijd als ze naar

een warenhuis in de stad belden, Hebreeuws praatten, in de hoop de eigenaar ervan te overtuigen iemand in dienst te nemen die Hebreeuws verstond. Terwijl ze allemaal Engels spraken. Ze waren echt toegewijd. Het moest wel. Hoe maak je anders een dode taal weer levend?"

---

*De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1107

woensdag 24 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- De slogan van de (Vlaamse) PVDA bij de komende verkiezingscampagne is: 'Het probleem is niet de taal, maar de S-E-X'.

(Bron: [Politics.be](#))

- Als Spaanstalige landen hun digitale infrastructuur beter zouden regelen, zou het aandeel Spaans op het internet stijgen van 3 naar 16 procent, concluderen Spaanse onderzoekers.

(Bron: [El País](#))

- Het gebruik van vreemde talen in Russische reclames moet harder worden aangepakt, vindt de Russische Federale Anti-Monopoliedienst.

(Bron: [Express.be](#))

## 2. Film van de maand: Love Language

Jubilee Project is een Amerikaanse organisatie die films maakt voor goede doelen. In de vijf minuten durende film Love Language leren twee mensen elkaar kennen op een bankje en communiceren een paar dagen lang alleen via briefjes met elkaar. Waarom? Dat leert de kijker gaandeweg begrijpen tijdens het [filmpje](#).

---

**Wilt u teksten laten corrigeren? Vraag het de [Taaladviesdienst](#).**

---

## 3. Extra: Grunneger Laidboek

Over drie dagen presenteert de [Liudgerstichten](#) een nieuw Grunneger Laidboek: *Psaalms & Gezangen*. De bundel omvat vertalingen in het Gronings van alle psalmen en daarnaast van liederen uit vele eeuwen, uit verschillende landen en van velerlei dichters en componisten. De presentatie van *Psaalms & Gezangen* zal plaatsvinden op zaterdag 27 november in de Petrus en Pauluskerk in Loppersum om 14.30 uur.

Er wordt aan deze bijeenkomst meegewerkt door de Riepster Cantorij onder leiding van Henk de Vries, de organist Pieter Pilon en de zangers Elisabeth Vink en Jan Martens. Bovendien zal op deze middag een uitgave worden gepresenteerd met tien gedichten bij een aantal psalmen, speciaal voor deze gelegenheid geschreven. Vier dichters die aan deze uitgave hebben meegewerkt, Janka Rubingh, Aly Freije, Reinder Willem Hiemstra en Jan Siebo Uffen, zullen

elk hun eigen gedicht voordragen. Aanmelden per mail: [e.visser@hetnet.nl](mailto:e.visser@hetnet.nl) of telefonisch: 0594 - 50 30 30.

---

*De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1106

maandag 22 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- Zaterdag vond in Arnhem het eerste heavymetalconcert met ondertiteling voor doven plaats.  
(Bron: [NOS Nieuws](#))
- De grootste taalkundige curiositeit van Europa is het Zwitserse gehucht Bivio, waarvan de ongeveer 200 inwoners drie talen en veel dialecten spreken.  
(Bron: [The Guardian](#))
- Na een handtekeningactie van het populaire dagblad *Bild* zijn nu alle Duitse partijen ervoor om Duits op te nemen in de grondwet.  
(Bron: [Bild](#))

## 2. Taaltip: een verdacht persoon of een verdachte persoon?

*Een verdacht persoon* heeft de voorkeur in een zin als 'Ik vind jouw buurman maar een verdacht(e) persoon.'

*Een verdachte persoon* lijkt in eerste instantie logischer. Het is immers *de persoon*, en bijvoeglijke naamwoorden voor een de-woord krijgen gewoonlijk een buigings-e: *een aardige vrouw, een oude fiets*. Maar soms kan die buigings-e voor de-woorden wegblijven. Dat geldt in elk geval voor *mens* en *iemand* als er *een, geen* of *zo'n* voor het bijvoeglijk naamwoord staat: *geen goed mens, een belangrijk iemand*.

Ook bij enkele andere persoonsaanduidingen kan de *e* wegblijven, al hangt daar soms een betekenisverschil mee samen. Zo is *een groot leider* iemand die vermaard is om zijn leiderschap, terwijl *een grote leider* een veel letterlijker betekenis heeft: 'groot van postuur'. Bij *persoon* lijkt de *e* makkelijker te kunnen worden weggelaten als het bijvoeglijk naamwoord een subjectieve lading heeft, zoals bij *een verdacht persoon* (iemand vindt hem verdacht); *een verdachte persoon* duidt eerder iemand aan die, bijvoorbeeld door de politie, daadwerkelijk ergens van verdacht wordt.

---

**Direct antwoord op uw taalvraag? Bel de [Taaladviesdienst](#).**

---

## 3. Extra: Poldernederlands en Verkavelingsvlaams

De Nederlandse VARA-radio zond vorige week een discussie uit tussen de Vlaamse journaliste Sabine Vandeputte, die die week een [artikel](#) publiceerde over het Verkavelingsvlaams en het Poldernederlands, en Jan Stroop, die een boek publiceerde over min of meer hetzelfde onderwerp (een [voorpublicatie](#) staat op de website van de uitgever). De discussie is te zien en te beluisteren via de VARA-website [Joop](#). Afgelopen vrijdag trad Stroop ook op bij het wetenschapsprogramma [Hoe?Zo!](#)

---

*De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*



# Taalpost 1105

vrijdag 19 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- De Nederlandse Taalunie viert dit weekend in Brugge haar dertigste verjaardag.

(Bron: [Taalunieversum](#))

- Al-Qaida bedreigt Israël voor het eerst in het Hebreeuws.

(Bron: [Het Laatste Nieuws](#))

- De verkiezing van de onjuiste spatie van 2010 is van start gegaan.

(Bron: [Signalering Onjuist Spatiegebruik](#))

## 2. Ruggespraak

Je doet ons een groot plezier door binnen bij de kassa met ons af te rekenen.

(Bordje op terras Haarlemse lunchroom)

Rem op fiets van de zaak

(VKbanen)

Spelcomputer Sony PSP2; 4 losse comp.spelletjes, zonder hoestje.

(Veilingcatalogus Stadsbank van Lening)

---

**Nieuw van Onze Taal: een uitgebreide [spellingcursus](#) op een usb-stick.**

---

## 3. Winnaars wedstrijd *Anti-klaagboek*

In Taalpost 1099 stelden we u de vraag: hoeveel synoniemen van klagen somt Bart Flos op pagina 18 van zijn *Anti-klaagboek* op? Via de website van de auteur kon u een pdf van een deel van het boek inkijken. In zijn opsomming staan 91 woorden. Sommige deelnemers merkten op dat er identieke woorden in voorkomen. Zij telden dus minder synoniemen. Ook hun inzendingen hebben we goedgekeurd. Dit zijn de winnaars van het *Anti-klaagboek*: Klaas Bil, Leuntje Aarnoutse en Andreas Grün. Veel leesplezier!

## 4. Nieuwe wedstrijd: *De taal van het zand*

De hoofdpersoon in de roman *De taal van het zand* van Ellen Block is lexicografe. Daarom begint elk van de 26 hoofdstukken met een letter van het alfabet, een woord en de bijbehorende uitleg. Taalpost mag vijf exemplaren van dit boek weggeven. Beantwoord deze vraag: de uitgeverij van *De taal van het zand* heeft een naam die verwijst naar een weersverschijnsel en naar een Franse schrijver; wat is zijn voornaam? Mail uw antwoord én uw adresgegevens voor 30 november naar de [redactie](#).

---

*De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1104

woensdag 17 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- Hoe redt een ouderwetse VRT-Vlaming zich tussen moderne poldernederlanders?

(Bron: [Joop](#))

- 21 november is de nationale dag tegen misbruik van het woord *kanker*.

(Bron: [MedicalFacts](#))

- Tamiltalige acteurs die in Bollywood willen schitteren, moeten eerst Hindi leren.

(Bron: [OneIndia](#))

## 2. Woord van het Jaar-verkiezingen: land of taalgebied?

De nominaties voor de Woord van het Jaar-verkiezing van Van Dale zijn bekendgemaakt voor [Nederland](#) en [België](#). Voor elk land kunt u uit tien genomineerde woorden kiezen. Daarnaast zijn er nog woordverkiezingen in vijf categorieën: jongerentaal, lifestyle, sport/amusement, economie en politiek. Sommige taalgebruikers vragen zich af of het wel zo'n goed idee is om deze verkiezingen niet in één keer voor het hele taalgebied te houden. Toch is de werkwijze niet ongewoon. In het Duitse taalgebied wordt in Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en zelfs Liechtenstein afzonderlijk een [Wort des Jahres](#) gekozen.

---

**Op zoek naar een decembercadeau? Geef iemand een [abonnement op Onze Taal](#) of een [taalboek](#).**

---

## 3. Extra: vergeten en verwaarloosde woorden

Talen krijgen er voortdurend woorden bij, maar ze verliezen er ook. Mensen gebruiken ze niet meer of verfoeien ze, hoewel die woorden vaak een betekenisvol leven hebben geleid. Op internet lopen verschillende initiatieven om vergeten woorden te beschermen. Zo is er het Engelse [Save the Words](#), waar verwaarloosde Engelse woorden letterlijk om hulp schreeuwen als u ze aanklikt. In ons taalgebied bestaan onder meer de [Vereniging ter Bevordering van het Gebruik van Bedreigde Nederlandse Woorden en Uitdrukkingen](#), die een goed gestoffeerde Facebook-pagina heeft, en het [Neerlandsch Genootschap ter bevordering van het Beleggen Woord](#), dat naast een website ook een dagelijkse [beleggenwoordentijlp](#) verstuurt.

---

*De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1103

maandag 15 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- Actievoerders van Stichting Taalverdediging hebben in een winkelcentrum geprotesteerd tegen taalverloedering bij supermarkt Albert Heijn.

(Bron: [RTV Drenthe](#))

- Met de term 'Yu di Kòrsou' duidt men op Curaçao mensen aan die Papiaments beheersen en bereid zijn voor de vooruitgang van het land te werken.

(Bron: [Vers geperst](#))

- Engelse termen in personeelsadvertenties worden door lezers niet als statusverhogend beoordeeld.

(Bron: [Radboud Universiteit Nijmegen](#))

## 2. Taaltip: *verhemelte* of *gehemelte*?

Zowel *verhemelte* als *gehemelte* is juist. Alle woordenboeken vermelden beide vormen, in dezelfde betekenis. In de praktijk wordt *gehemelte* net iets vaker gebruikt dan *verhemelte*.

Volgens het *Etymologisch woordenboek van het Nederlands* betekende *verhemelte* oorspronkelijk 'zoldering, plafond'; het is afgeleid van *verhemelt*, dat in het Middelnederlands het voltooid deelwoord was van het werkwoord *verhemelen*, 'van een gewelf, zoldering of plafond voorzien'. Doordat *verhemelte* een ouder en bekender woord was, kon het de betekenis 'bovenzijde van de mondholte' van *gehemelte* overnemen. De historische betekenis van *verhemelte* is niet meer gangbaar; het woord is synoniem geworden met *gehemelte*.

---

**Altijd op de hoogte met rss-feeds van Onze Taal: [nieuws](#), [weblog](#) en [taaladvies](#).**

---

## 3. Oproep: enquête taalattitude tegenover Belgisch-Nederlands

Marie-Laure Legon is studente meertalige communicatie aan de Hogeschool Gent Vertaalkunde. Of spreken we over 'studentin'? Uw kennis van en attitude tegenover zulke typisch Vlaamse woorden onderzoekt ze voor haar masterscriptie. Ze heeft een lijst samengesteld met woorden als *allee*, *goesting*, *jobstudent* en *smos*. Kent u ze, gebruikt u ze, vindt u ze algemeen Nederlands? Doe mee aan de korte [enquête](#). Marie-Laure Legon zoekt vooral nog informanten uit Nederland.

---

*De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1102

vrijdag 12 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- De taaladviseur van de VRT behandelt jaarlijks ongeveer 2500 vragen.  
(Bron: [De Morgen](#))
- Door een Spaans veto lukt het niet om overeenstemming te verkrijgen over de taal van patenten.  
(Bron: [La Stampa](#))
- Tweetaligheid kan het optreden van symptomen van alzheimer met vijf jaar vertragen.  
(Bron: [Physorg](#))

## 2. Website van de maand: naar bedreigde talen luisteren

Het Amerikaanse instituut Enduring Voices legt zich toe op het vastleggen en bestuderen van de duizenden talen op deze wereld die met uitsterven bedreigd worden. In samenwerking met National Geographic heeft het instituut nu een speciaal kanaal op [YouTube](#) geopend. Te zien en te beluisteren zijn daarop bijvoorbeeld een [rap](#) in de Indiase taal Aka, een [demonstratie](#) waarop de Foe in Nieuw-Guinea met gebruikmaking van hun hele lichaam tellen en een [liedje](#) dat gezongen wordt door een van de laatste sprekers van het Tofa uit Siberië.

---

**Direct antwoord op uw taalvraag? Bel de [Taaladviesdienst](#).**

---

## 3. Extra: taalimperialisme

Is het Engels de wereldtaal of de taal van het westerse imperialisme? Over die vraag gaat een 22 minuten durende [discussie](#) bij (de Engelstalige afdeling van) Al-Jazeera. Aan het woord komen de journalist Robert McCrum, auteur van het boek *Globish*, en Robert Phillipson, een Britse taalkundige die zeer kritisch staat tegenover wat hij 'taalimperialisme' noemt.

---

*De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1101

woensdag 10 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- De Finse Groenen roepen immigranten op om Fins of Zweeds te leren; zo niet, dan verliezen ze subsidies.

(Bron: [Finlandsite](#))

- De nieuwe editie van Liet, het songfestival voor minderheidstalen, vindt plaats in Bretagne.

(Bron: [Ouest-france.fr](#))

- Minister-president Peter Müller van Saarland wil het Duits laten opnemen in de grondwet.

(Bron: [Deutsche Sprachwelt](#))

## 2. Woordenlijst van de maand: vergeten woorden

In 1992 publiceerde het literaire tijdschrift *Raster* een 'woordenlijst van vergeten woorden', waarin schrijvers allerlei woorden aan de vergetelheid probeerden te ontrukken: van het *broodje Woerden* (een broodje tartaar) van Willem Jan Otten tot de *snotlap* (zakdoek) van Nicolaas Matsier, en van de *kikkerproef* (proef waarbij omstreeks 1960 met behulp van een kikker als proefdier werd vastgesteld of een vrouw al of niet zwanger was) van Imme Dros tot en met de *salvia* (bloem) van Marcel Möring. De woordenlijst zelf wordt nu, achttien jaar later, voor het vergeten behoed op het [internet](#).

---

**70.000 taalliefhebbers bereiken? [Adverteer eens in Onze Taal.](#)**

---

## 3. Extra: taalspelletjes

Met de feestmaanden in zicht verschijnen er nieuwe gezelschapspellen over taal op de markt. Het Genootschap Onze Taal biedt nu via zijn [website](#) twee van dergelijke spellen aan: Rijmelarij, "waarbij het aankomt op rijmvaardigheid, woordkennis en een goed geheugen" en het Woordenboekspel, dat "draait om het raden van de betekenis van moeilijke woorden". De spellen worden zonder extra kosten toegestuurd in Nederland; voor verzending naar België betaalt u een kleine toeslag.

---

De gratis e-mailnieuwsbrief *Taalpost* verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).



# Taalpost 1100

maandag 8 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- De Katholieke Universiteit Leuven gaat strengere taaleisen stellen aan docenten – en niet alleen voor het Engels.

(Bron: [Veto](#))

- Op 13 november gaat de Stichting Taalverdediging protesteren tegen het Euro Shopper-Engels bij Albert Heijn.

(Bron: [Taalverdediging](#))

- De spelling van het Spaans wordt aangepast.

(Bron: [El Nacional](#))

## 2. Taaltip: een *diep coma* of een *diepe coma*?

Zowel 'De patiënt lag in een diep coma' als 'De patiënt lag in een diepe coma' is juist.

Bijna alle woordenboeken noemen *coma* onzijdig: *het coma*. Ze geven combinaties als *een onomkeerbaar coma* en *diabetisch coma*; daar past *een diep coma* bij. Alleen het *Woordenboek der Nederlandsche Taal* (WNT) meldt, in een aanvulling uit 2001, dat *coma* ook een de-woord kan zijn. Daarbij hoort *een diepe coma*.

Het WNT is daarmee (met het Witte Boekje) het meest bij de tijd: in de praktijk is *de coma* gewoner dan *het coma*. Ook *een diepe coma* komt veel vaker voor dan *een diep coma*. Dat de andere woordenboeken zo stug aan het onzijdige geslacht vasthouden, heeft misschien te maken met de herkomst. *Coma* is namelijk een Grieks leenwoord, en Griekse woorden die op *-ma* eindigen, zijn vrijwel zonder uitzondering onzijdig (*het diploma*, *het drama*, *het stigma*).

Enkele van die woorden hebben in het Nederlands het lidwoord *de* (erbij) gekregen: zo is bijvoorbeeld zowel *het trema* als *de trema* mogelijk. En *stoma* is in medische kringen een het-woord, maar in de algemene taal een de-woord.

---

**Spellingcursussen Onze Taal: er zijn nog plaatsen vrij op maandag 15-11 (Houten).**

---

## 3. Vreemde namen uitspreken

Hoe spreek je namen van min of meer beroemde buitenlanders als Aishwarya Rai, Keira Knightley, Agnès Jaoui of Roberto Benigni precies uit? De Engelstalige website [Pronounce It Right](#) geeft voor een groot aantal namen, en trouwens ook buitenlandse woorden, een geluidsbestandje met de uitspraak door een deskundige. Als we ons niet vergissen heeft een van de Nederlandse spreeksters overigens wel een licht Italiaans accent – de website wordt gemaakt door Italianen en er is voor de liefhebber ook een Italiaanstalige versie, [Come si pronuncia?](#)

---

*De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1099

vrijdag 5 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- In België is een lijst samengesteld van 101 lettercombinaties die niet geschikt zijn voor autonummerplaten.

(Bron: [autokanaal.be](#))

- De eerste uitvinders van gereedschap zetten daarmee ook de ontwikkeling van taal in gang.

(Bron: [de Volkskrant](#))

- De populaire netwerksite Facebook bestaat nu ook in een Limburgse vertaling.

(Bron: [Het Belang van Limburg](#))

## 2. Ruggespraak

Ook jij kunt bramenjam maken! Pluk een emmertje bramen (...) en doe ze samen met je papa of mama met een pak geleisuiker in de pan.

(kinderpagina van het blad *Natuurbehoud*)

Vink uitgefloten in Europa

(over scheidsrechter Pieter Vink, die Europees voetbal voor gezien houdt; *Noordhollands Dagblad*)

Tjeenk Willink werd ingehuurd om, als dat kabinet van VVD, CDA en de PVV in een gedoogdrol er dan moet komen, te zorgen dat het ook netjes gebeurt.

(*Trouw*)

---

## Nieuw onlinetaalspel 'Het Verloren Woord'

Speel het boeiende taalspel '[Het Verloren Woord](#)' en ontdek de grenzen van jouw taalkennis. Ontmasker met behulp van cryptische omschrijvingen een nog onbekend woord en **win een iPad!** De totale spelperiode is zes weken.

---

## 3. Winnaars wedstrijd *Het Byblosschrift ontcijferd*

In Taalpost 1087 stelden we de volgende vraag: Jan Best is lid van een onderzoeksgroep die genoemd is naar een horecazaak in Amsterdam. Wat is de naam van die groep? Het juiste antwoord was de Alverna Research Group.

Dit zijn de vijf winnaars: Albert Putman, Laura de Jong, Godelieve Verbraeken, Eva Veenendaal en Raf Bosteels. Zij krijgen elk een exemplaar van het boek *Het Byblosschrift ontcijferd*.

#### **4. Nieuwe wedstrijd: *Anti-klaagboek***

Horen wij u klagen omdat u weer niet gewonnen hebt? Stop ermee, want klagen is volgens Bart Flos even ongezond als een vette snack. In zijn *Anti-klaagboek. Eerste hulp bij zeuren en zaniken* trekt hij ten strijde tegen de klaagcultuur thuis, op het werk en daarbuiten. Taalpost klaagt niet, want we mogen drie exemplaren van het *Anti-klaagboek* weggeven. Beantwoord deze vraag: hoeveel synoniemen van *klagen* somt Bart Flos op pagina 18 van zijn boek op? Mail uw antwoord én uw adresgegevens voor 15 november naar de redactie.

---

*De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1098

woensdag 3 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- Mikki Nicholson, een werkloze 32-jarige transseksueel met een roze pruik en een pvc-jurk, is in Groot-Brittannië nationaal scrabblekampioen geworden.

(Bron: [BBC](#))

- Gentse onderzoekers werken aan een nieuwe methode om de leesbaarheid van teksten te bepalen.

(Bron: [Kennislink](#))

- Behoort *logenstraffen* tot de woorden die langzaam uit het Nederlands verdwijnen?

(Bron: [NRC Handelsblad](#))

## 2. Stelling van de week: taalergernis is een mythe

Gewoontegetrouw kiezen taalgebruikers tegen het einde van het jaar hun favoriete taalergernissen. De bezoekers van [Vaagtaal](#) ergerden zich dit jaar het meest aan de uitdrukking *ik heb zoiets van* en bij [Irritaal](#) maakt *hun hebben* een grote kans om het te halen. Maar taalergernis bestaat niet, stelt de Taalprof. Volgens hem worden zogenoemde taalergernissen door een meerderheid van de taalgebruikers gebezigd. Het is dus maar een minderheid die zich ergert. Bovendien vormen altijd dezelfde woorden en uitdrukkingen een bron van ergernis. Hoewel de vrijheid van taalergernis bestaat, vindt de Taalprof dat zich ergeren aan taal een mythe is. Uit uw mening of ergernis op het weblog van de [Taalprof](#).

---

**[Onze Taal verwelkomt vandaag de 6000ste volger op Twitter. U misschien?](#)**

---

## 3. Extra: bijeenkomst Matthias de Vries-Genootschap

Het Matthias de Vries-Genootschap is genoemd naar de Nederlandse taalkundige die in de negentiende eeuw samen met L.A. te Winkel het *Woordenboek der Nederlandsche Taal* opzette en aan de wieg stond van de spelling-De Vries en Te Winkel. Op woensdag 17 november om 14.00 uur is er een [bijeenkomst](#) van het genootschap bij het INL in Leiden. Er staan twee sprekers op het programma. Stip ter Laan vertelt over de band die haar grootvader, de lexicograaf Kornelis ter Laan, had met de provincie Groningen. Over de ontwikkeling van taal- en zoektoepassingen voor het Nederlands gaat het in de lezing van logicus, informaticus en taalkundige Tigran Spaan. Ook niet-leden kunnen gratis deelnemen aan deze bijeenkomst.

---

*De gratis e-mailniewsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*

# Taalpost 1097

maandag 1 november 2010

Redactie: Erik Dams en Marc van Oostendorp; uitgave: [Genootschap Onze Taal](#)

---

## 1. Taalnieuws

- Binnenkort verschijnt er voor smartphones een 'Fryske applikaasje', een woordenboek Nederlands-Fries en Fries-Nederlands.

(Bron: [Praat mar Frysk](#))

- De stad Brugge vraagt respect voor het Nederlands, ook van de toeristen.

(Bron: [Knack](#))

- De rekruteringswebsite van een communicatiebureau geeft u de mogelijkheid een benaming voor een koninklijke opdracht aan te maken, zodat u de Belgische crisis kunt oplossen.

(Bron: [redonsland.be](#))

## 2. Taaltip: 'Het nieuwe kabinet wil daadkrachtig/krachtdadig de crisis aanpakken'

Zowel *daadkrachtig* als *krachtdadig* is mogelijk. De twee woorden worden vaak zonder betekenisonderscheid door elkaar gebruikt. Wel associëren veel taalgebruikers *krachtdadig* met kracht of geweld, bijvoorbeeld in 'De politie trad krachtdadig op.' Wie die associatie wil vermijden, kan beter kiezen voor het wat neutralere 'De politie trad daadkrachtig op.'

*Daadkrachtig* betekent van oorsprong 'energiek, vol werklust'. Het is afgeleid van *daadkracht* ('kracht om daden te verrichten, werkkraft, werklust'). Dat is van oorsprong een germanisme (een vertaling van het Duitse *Tatkraft*), maar inmiddels is het ingeburgerd. *Krachtdadig* betekent oorspronkelijk 'kracht toepassend, krachtig werkend'. De twee woorden hebben elkaar in de loop der tijd beïnvloed; ze kunnen beide zowel 'energiek, flink' als 'doortastend, voortvarend' betekenen.

---

## Nieuw onlinetaalspel 'Het Verloren Woord'

Speel het boeiende taalspel ['Het Verloren Woord'](#) en ontdek de grenzen van jouw taalkennis. Ontmasker met behulp van cryptische omschrijvingen een nog onbekend woord en win een iPad! De totale spelperiode is zes weken.

---

## 3. Extra: Engels maakt reclame niet krachtiger

In de reclamewereld denkt men vaak dat Engels in advertenties altijd werkt, omdat het lekker bekt en slim oogt. Toch slaan Engelse woorden en zinnen alleen aan bij mensen die jonger dan dertig zijn en dan nog alleen als de boodschap goed te begrijpen is.

Wees daarom spaarzaam met Engels in advertenties en combineer het met Nederlands, om een eventueel negatief effect op te vangen. Dat is de goede raad van Floortje Westerborgen, communicatiestudent aan de Universiteit van Tilburg. Zij deed onderzoek naar de waardering voor en de overtuigingskracht van Engels in Nederlandse advertenties. Haar volledige scriptie staat online: [\*Niet met en niet zonder: Engels in Nederlandse reclame.\*](#)

---

*De gratis e-mailnieuwsbrief Taalpost verschijnt op maandag, woensdag en vrijdag. Aanmelden of afmelden als abonnee: [www.taalpost.nl](http://www.taalpost.nl). Archief: [www.taalpost.nl/texts/archief.html](http://www.taalpost.nl/texts/archief.html).*